

Aptaujas rezultāti par sabiedriskās kārtības un drošības situāciju Dobeles novadā 2021

Satura rādītājs

Ievads	3
1. Iedzīvotāju drošības sajūtas vērtējums	4
1.1. Kopējais novērtējums.....	4
1.2. Ietekmējošie faktori	4
1.2.1. <i>Iemesli drošības sajūtas trūkumam</i>	4
1.2.2. <i>Faktori, kas sekmētu drošības sajūtas pieaugumu</i>	5
1.3. Nedrošās vietas	6
2. Saziņa ar pašvaldību	8
2.1. Priekšrocības komunikācijas veidiem	8
2.2. Ziņojumu tematika.....	9
2.3. Citi komentāri.....	10
3. Respondentu profils	10
3.1. Vecums	10
3.2. Dzīvesvieta	11
4. Secinājumi par rezultātiem	12

Ievads

No 2021. gada **17. novembra līdz 28. novembrim** tika organizēta Dobeles novada iedzīvotāju aptauja par sabiedriskās kārtības un drošības situāciju Dobeles novada teritorijā.

Aptaujas mērķis bija izzināt novada iedzīvotāju paradumus un priekšrocības saziņā ar pašvaldību un tas iestādēm situācijās, kas saistītas gan ar drošības sajūtu, gan ar dažādu nepilnību novēršanu. Aptaujas rezultāti apkopoti šajā kopsavilkumā, kas tālāk izmantojams Dobeles novada pašvaldības Koordinācijas centra koncepcijas (turpmāk – Koncepcija) izstrādē, kā arī Dobeles novada pašvaldības policijas un pašvaldības iestāžu darbā, lai sekmētu iedzīvotāju drošības sajūtas paaugstināšanos.

Aptauja bija anonīma, to bija iespējams aizpildīt elektroniski. Aicinājums piedalīties aptaujā tikai izplatīts dažādos komunikācijas kanālos, t.sk. pašvaldības mājaslapā, pašvaldības Facebook.com platformas lapā un platformā e-klase.lv.

Kopumā aptaujā piedalījās **148 respondenti**.

Aptaujā bija iekļauti 8 jautājumi, t.sk. gan fiksētās izvēles jautājumi, gan daļēji atvērtie un atvērtie jautājumi, nodrošinot iespēju respondentiem sniegt padziļinātu vērtējumu un komentārus.

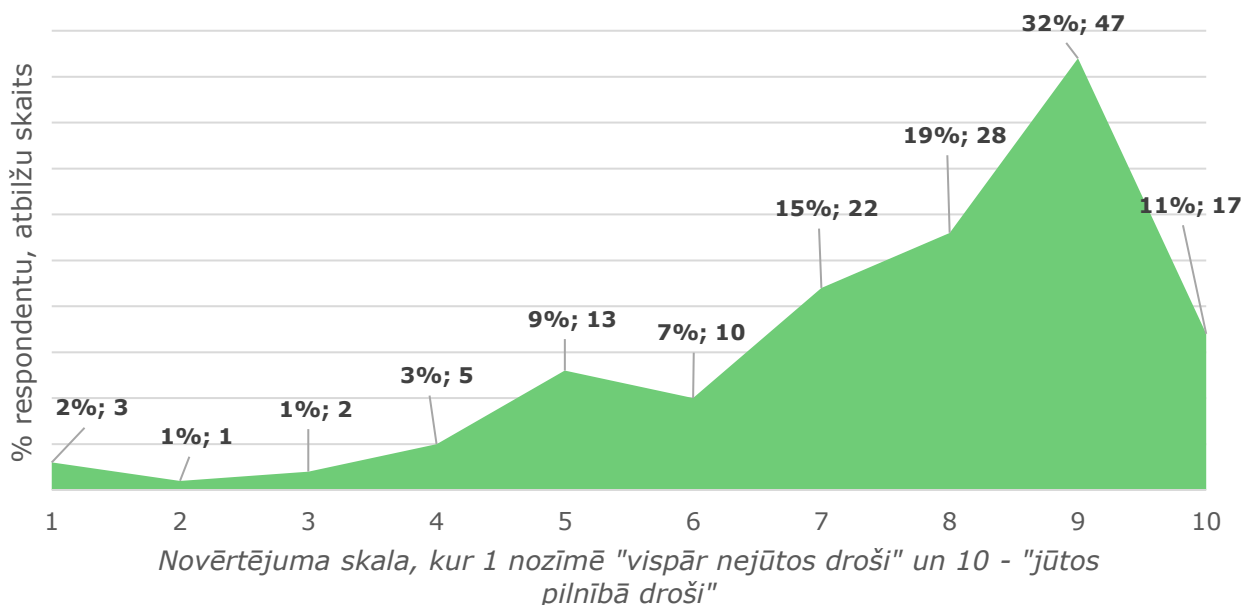
Aptaujas rezultātus analizēja un kopsavilkumu sagatavoja uzņēmuma SIA Reģionālie projekti komanda.

Aptauja veikta Interreg Latvia - Lithuania Programme konkursa 4. prioritātes "Efektīvi sabiedriskie pakalpojumi un laba pārvaldība dzīves kvalitātes uzlabošanai" projekta Nr. LLI-499 "Pārrobežu sadarbība sabiedrisko pakalpojumu drošības un efektivitātes uzlabošanai" (Cross-border Cooperation for Safety and Effectiveness of Public Services) ietvaros.

1. Iedzīvotāju drošības sajūtas vērtējums

1.1. Kopējais novērtējums

Respondentiem tika lūgts atbildēt uz jautājumu, cik droši tie jūtas Dobeles novadā. Kopējais novērtējums uzskatāms kā labs, jo kopumā 114 jeb **77% respondenti** skalā no 1 līdz 10, kur 1 nozīmē "vispār nejūtos droši" un 10 – "jūtos pilnībā droši", **sniedza vērtējumu 7-10 punktu apmērā**. 32% no visiem respondentiem savu drošības sajūtu novērtēja 9 punktu apmērā, bet 11% piešķīra vislielāko iespējamo punktu skaitu.

Attēls 1: Respondentu drošības sajūta novadā 2021. gadā

1.2. Ietekmējošie faktori

1.2.1. Iemesli drošības sajūtas trūkumam

Gadījumā, ja respondenti sniedza zemu novērtējumu (1-4 punktu vērtībā) par savu drošības sajūtu, tiem tika lūgts paskaidrot galvenos iemeslus drošības sajūtas trūkumam. Atsevišķi respondenti, kuri sniedza šādu vērtējumu, norādīja uz šādiem faktoriem:

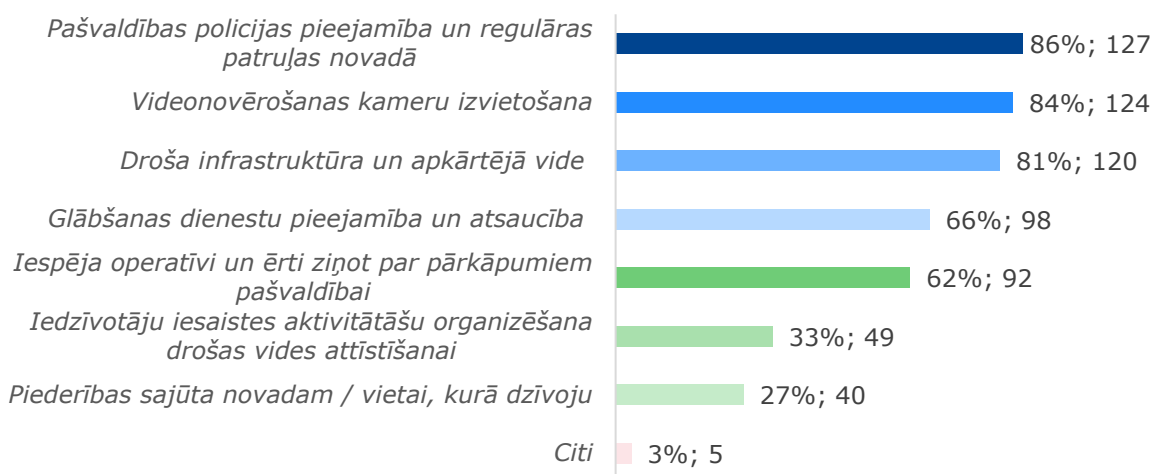
- Apgaismojuma trūkums,
- Videonovērošanas kameru trūkums,
- Uzticības trūkums uzstādītajām videokamerām,
- Klejojoši mājdzīvnieki,
- Cilvēki alkohola reibumā,
- Teritorijas kriminogēnā vide (t.sk. konflikti, huligānisms),

- Ceļu satiksmes noteikumu neievērošana,
- Gaisa piesārņojums atkritumu dedzināšanas dēļ,
- Preventīvu pasākumu trūkums no pašvaldības policijas puses (t.sk. patruļu trūkums),
- Salīdzinoši lēns reaģēšanas laiks uz problēmsituācijām un izsaukumiem, nepietiekamā pašvaldības policijas kapacitāte, lai nodrošinātu reaģēšanu uz visiem ziņojumiem.

Atsevišķos gadījumos uz līdzīgiem iemesliem norādīja arī respondenti, kuri drošības sajūtu novērtēja 5-7 punktu vērtībā, akcentējot apgaismojuma trūkumu, videonovērošanas kameru trūkumu un neuzticību tām. Tika minēts arī velosipēdistiem piemērotu ceļu trūkums, satiksmes mierināšanas elementu trūkums satiksmes infrastruktūrā, kā arī nepietiekami proaktīva rīcība darbā ar sociālā riska cilvēkiem, informācijas trūkums par saziņas veidiem ar pašvaldību.

1.2.2. Faktori, kas sekmētu drošības sajūtas pieaugumu

Galvenie faktori, kas palielina drošības sajūtu novadā, iedzīvotāju ieskatā ir pašvaldības policijas pieejamība un regulāras patruļas novadā (atzīmējuši 86% respondentu), videonovērošanas kameru izvietošana (84%), kā arī droša infrastruktūra un apkārtējā vide - ielu apgaismojums, gājēju ietvju, pāreju pieejamība, sakoptība u.c. (81%).

Attēls 2: Faktori, kas palielina drošības sajūtu novadā (% , respondentu skaits)

Vairāk kā puse respondentu norādījuši uz glābšanas dienestu pieejamību un atsaucību (66%), kā arī iespēju operatīvi un ērti ziņot par pārkāpumiem pašvaldībai (62%). Visretāk respondenti norādījuši uz iesaisti aktivitātēs, kas saistītas ar drošas vides attīstīšanu un piederības sajūtu novadam/ vietai, kurā tie dzīvo.

Kā citi varianti minēti gan sabiedrības attieksme pret savu un līdzcilvēku drošību, atvērta un caurskatāma pārvaldība, informācija par to, kā sazināties ar nepieciešamajiem dienestiem problēmsituācijās, proaktīva dienestu darbību saistībā ar sociālā riska cilvēkiem.

1.3. Nedrošās vietas

Aptaujas dalībniekiem bija iespēja norādīt uz vietām Dobeles novada teritorijā, kuras būtu uzskatāmas kā sabiedriskās kārtības un drošības apdraudējumu radošas. Iemesli konkrētu vietu izvēlei bijuši dažādi – gan saistīti ar sabiedrisko kārtību, gan publisko ārtelpu. Piemēram, vietas kur:

- pulcējas cilvēki alkohola reibumā,
- norisinās nelegālas automašīnu drifta sacensības un agresīva braukšana,
- diennakts tumšajā laikā nav pieejams apgaismojums,
- nav gājējiem pieejamas ietves,
- atrodas neapsaimniekoti īpašumi.

Ņemot vērā to, ka lielākā daļa respondentu dzīvo Dobeles pilsētā, vairums šādu vietu identificētas tieši pilsētas teritorijā. Visbiežāk respondenti norādījuši uz šādām vietām:

- Parks un tā apkārtējā teritorija (t.sk. gājēju ceļš), kas atrodas pie Dobeles Romas katoļu Vissvētās Trīsvienības baznīcas,
- Bērzes ielas apkaime,
- Krasta ielas apkaime un Bērzes upes apkārtējā teritorija,
- Ķestermeža apkaime (stāvlaukums),
- Autoostas apkaime u.c. vietas.

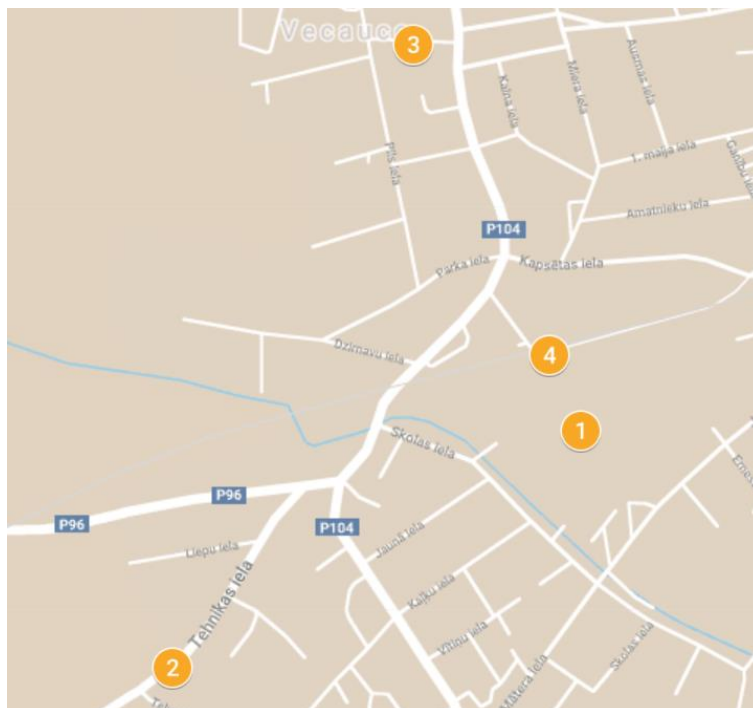
- 1 Parks aiz lielveikala un gājēju ceļš gar baznīcu
- 2 Krasta ielas masīvs pie upes
- 3 Teritorija un gājēju ceļš no Krasta ielas
- 4 Gājēju tilts pār Bērzes upi
- 5 Veselības takas teritorija
- 6 Bērzes ielas masīvs
- 7 Teritorija starp Bērzes ielu 13 un 26
- 8 Muldavas ielas rajons
- 9 Ķiršu ielas garāžu masīvs
- 10 Stāvlaukums, DUS apkārtnē
- 11 Ķestermeža stāvlaukums
- 12 Viestura iela 2, spēļuzāle
- 13 Zaļā iela 27
- 14 Uzvaras ielas rajons
- 15 Iela gar dzelzceļu uz autoostu
- 16 Ausmas iela
- 17 Iela no autoostas
- 18 Sporta laukums
- 19 Jāņa Čakstes iela
- 20 Tirdz. laukums 4
- 21 Tirdz. laukums 2
- 22 Neapdzīvot vienstāvu māja
- 23 Neapdzīvot vienstāvu māja
- 24 Stāvlaukums
- 25 Dobeles pilsdrupu apkārtnē tumsā
- 26 Zaļā iela
- 27 Dzīvamau ielas gājēju posms

Attēls 3: Nedrošās vietas Dobeles pilsētā (sagatavots izmantojot Google My Maps)

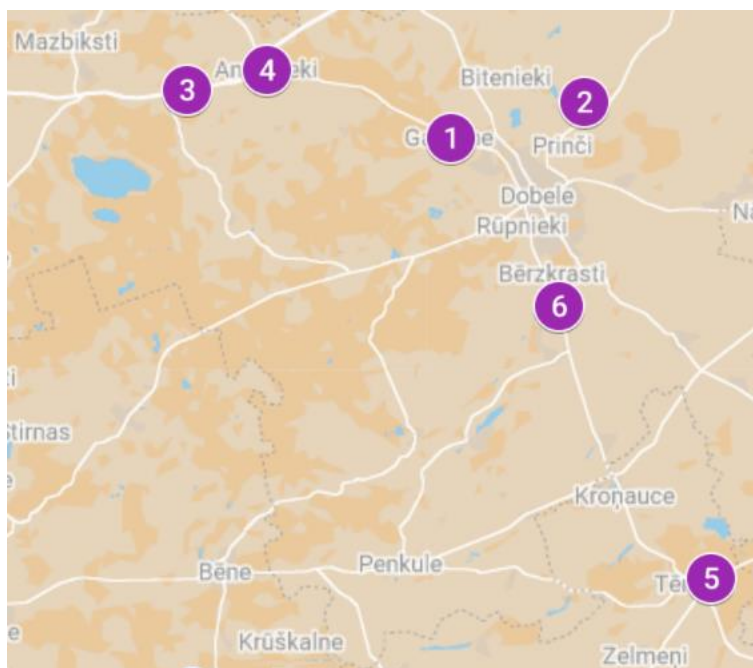
Atsevišķi respondenti identificējuši arī citas vietas novada teritorijā. Salīdzinoši bieži minēta Gardene. Vairums norāžu attiecībā uz Auces pilsētu bija saistītas ar agresīvu braukšanu, automašīnu drifta sacensībām stāvlaukumos un ielās.

- 1 Mežs pie Auces vidusskolas
- 2 Tehnikas iela
- 3 Stāvlaukums pie veikala
- 4 Auces stacijas stāvlaukums

Attēls 4: Nedrošās vietas Auces pilsētā (sagatavots izmantojot Google Maps)

- 1 Gardene
- 2 Lejasstrazdi
- 3 Kaķenieki
- 4 Annenieki
- 5 Tērvetes centrs
- 6 Veci koki gar autoceļa malu

Attēls 5: Nedrošās vietas citur novada teritorijā (sagatavots izmantojot Google Maps)

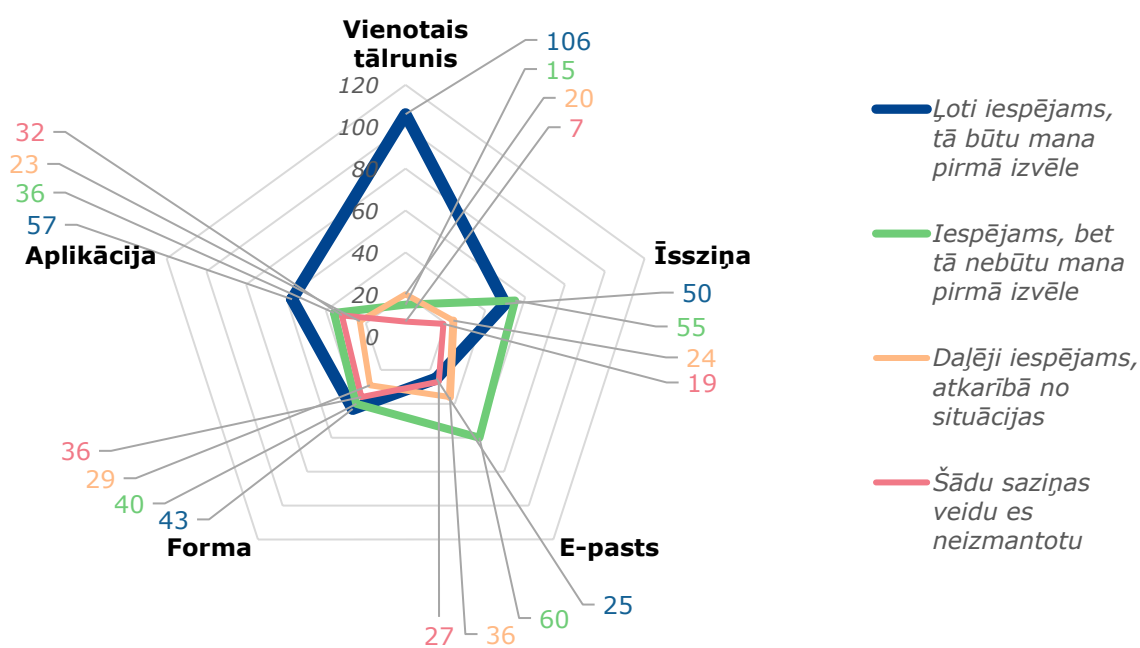
Vairāki respondenti sniedza arī vispārīgākas norādes par vietām, kurās tie nejūtas droši, piemēram:

- Neapgaismotās ielas un vietas, neapgaismoti krustojumi un gājēju pārejas,
- Ielas un ceļi gar kuriem nav gājēju ietves,
- Nomaļas vietas Dobeles pilsētā,
- Neapsaimniekoti īpašumi (grausti, pamestas mājas),
- Daudzdzīvokļu māju pagalmi,
- Mežu un mazdārziņu teritorijas, t.sk. nelegālās atkritumu izgāztuves un regulāra atkritumu dedzināšana (arī viensētās),
- Autobusu pieturas, estrāžu nojumes un sporta laukumi novada teritorijā, kur pulcējas cilvēki alkohola reibumā.

2. Saziņa ar pašvaldību

2.1. Priekšrocības komunikācijas veidiem

Jautājumā par saziņas veidiem, kuriem respondenti dotu priekšroku, lai informētu pašvaldību par nekārtībām vai citām problēmām novadā, ja tādi tiktu nodrošināti, visbiežāk iedzīvotāji norādīja uz iespēju zvanīt uz vienoto pašvaldības bezmaksas tālruni. Tam sekoja iespēja sūtīt īsziņu (SMS vai WhatsApp platformā) un izmantot speciālu aplikāciju savā viedtelefonā, kas pēc būtības ir līdzīgi risinājumi. Visretāk iedzīvotāji dotu priekšrocību iespējai sūtīt e-pastu vai iesniegt ziņojumu caur pieteikuma formu pašvaldības mājaslapā, kas arī ir savstarpēji līdzīgi risinājumi.

Attēls 6: Saziņas veidi, kuriem iedzīvotāji dotu priekšroku 2021. gadā

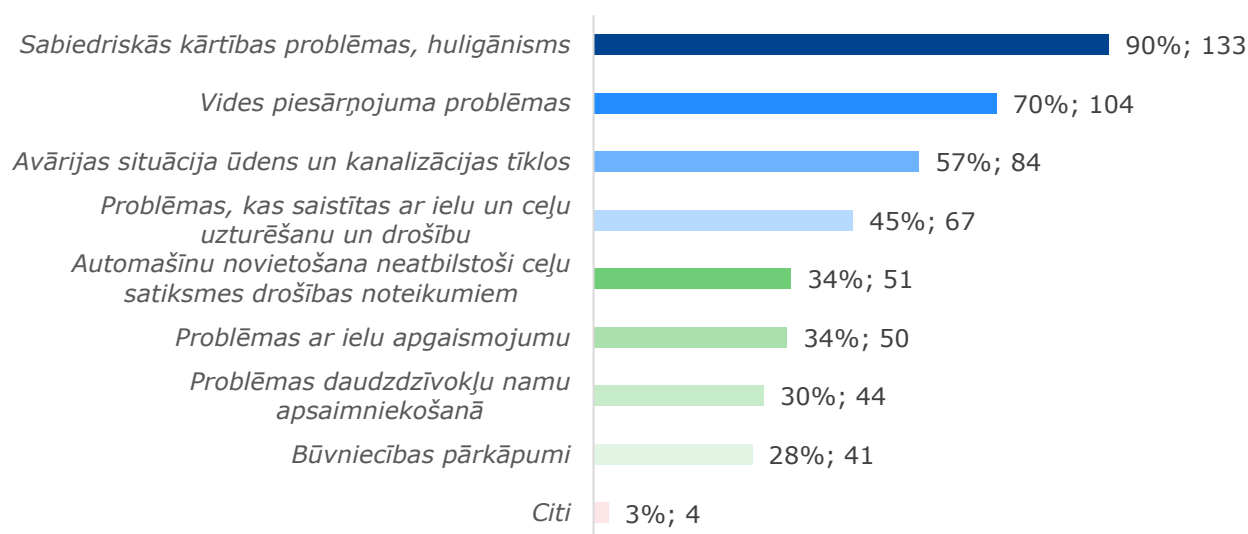
72% respondentu norādīja, ka iespēja **zvanīt uz vienoto pašvaldības bezmaksas tālruni** ļoti iespējams **būtu to pirmā izvēle**, lai informētu pašvaldību par nekārtībām vai citām problēmām novadā. 39% respondentu norādīja, ka to pirmā izvēle būtu speciāla aplikācija savā viedtelefonā, bet 34% - īsziņa (SMS vai WhatsApp platformā).

	Vienotais tālrunis	Īsziņa (SMS vai WhatsApp)	E-pasts	Ziņojuma forma mājaslapā	Aplikācija telefonā
Ļoti iespējams, tā būtu mana pirmā izvēle	72%	34%	17%	29%	39%
Iespējams, bet tā nebūtu mana pirmā izvēle	10%	37%	41%	27%	24%
Daļēji iespējams, atkarībā no situācijas	14%	16%	24%	20%	16%
Šādu saziņas veidu es neizmantoju	5%	13%	18%	24%	22%

Tabula 1: Saziņas veidi, kuriem iedzīvotāji dotu priekšroku (%), 2021

2.2. Ziņojumu tematika

Respondentiem tika uzdots jautājums - par kādām nepilnībām vai problēmām tie visdrīzāk ziņotu pašvaldībai, ja tādas pamanītu savā novadā. Visbiežāk respondenti norādīja uz sabiedriskās kārtības problēmām, huligānismu (atzīmēja 90% respondentu). Tam sekoja vides piesārņojuma problēmas, piemēram, informācija par nelegālām atkritumu izgāšanas vietām, kā arī avārijas situācijām ūdens un kanalizācijas tīklos. Cita tematika tika minēta retāk. Kā citas tēmas, kas nebija piedāvātās starp atbilžu variantiem, pieminētas klaiņojoši mājdzīvnieki un nelegālas saimnieciskas darbības. Viens respondents norādījis, ka pašvaldībai pašai būtu jāseko līdzi visām problēmsituācijām.

Attēls 7: Potenciālo ziņojumu tematika

2.3. Citi komentāri

Papildus uzdotajiem jautājumiem respondentiem bija iespēja sniegt arī citus komentārus saistībā ar drošības jomu Dobeles novada teritorijā. Atsevišķi respondenti izmantoja šo iespēju, lai norādītu uz dažādiem izaicinājumiem:

- Kvalitatīva pašvaldības policijas autoparka trūkums,
- Samazināts patruļu skaits (t.sk. arī policijas patruļu trūkums diennakts tumšajā laikā),
- Atgriezeniskās saites trūkums pēc ziņojuma nodošanas par problēmsituācijām,
- Zemā iedzīvotāju interese izmantot telefonu aplikācijas saziņai ar pašvaldību (nepieciešami citi risinājumi ar plašākām iespējām),
- Korupcijas riski,
- Apgaismojuma trūkums pēc plkst. 23.00 vakarā, kas rada nedrošības sajūtu,
- Ugunsgružu kurināšanas riski (nepieciešama saistošo noteikumu pilnveide, uzraudzība saistībā ar ugunsgružu kurināšanu privātpašumos),
- Antisanitāru apstākļu radīšana, barojot bezsaimnieku dzīvniekus (kaķus) daudzdzīvokļu namu pagalmos un sabiedriskās ēdināšanas iestāžu tuvumā, kā arī mājdzīvnieku nepieskatīšana,
- Nelegālās atkritumu izgāztuves (t.sk. būvgružu),
- Smēķēšana daudzdzīvokļu māju balkonos un pagalmos.

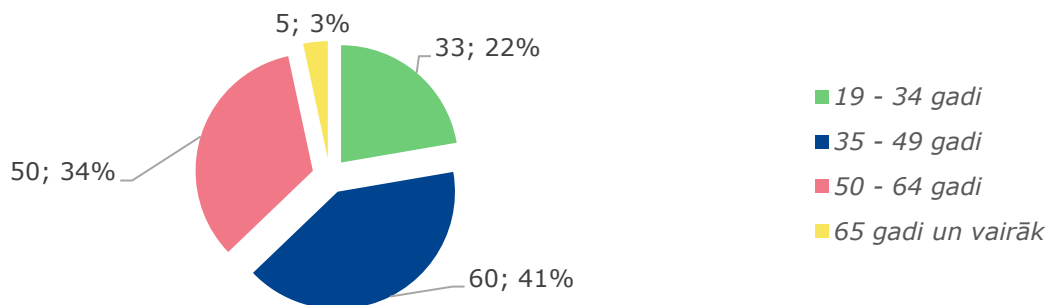
Vairāki respondenti norādījuši, ka Dobeles jau ir droša, kā arī to, ka Dobeles novada pašvaldības policija iespēju robežās sekmīgi veic savu funkciju izpildi, bet ir iespējams pilnveidoties vēl vairāk, piemēram:

- nodrošinot regulārākas patruļas,
- izveidojot plašāku un kvalitatīvu videokameru sistēmu (t.sk. pie iestādēm, uz gājēju pārejām un tml.),
- stiprinot pašvaldības policijas kapacitāti (t.sk. nodrošinot policijas darbinieku kvalifikācijas celšanas aktivitātes, nodrošinot lielāku policijas patruļu skaitu, pieejamību diennakts režīmā),
- veicot preventīvus pasākumus darbā ar sociālā riska cilvēkiem,
- pilnveidojot saistošos noteikumus vides aizsardzībā un veicot iedzīvotāju izglītošanu un informēšanu.

3. Respondentu profils

3.1. Vecums

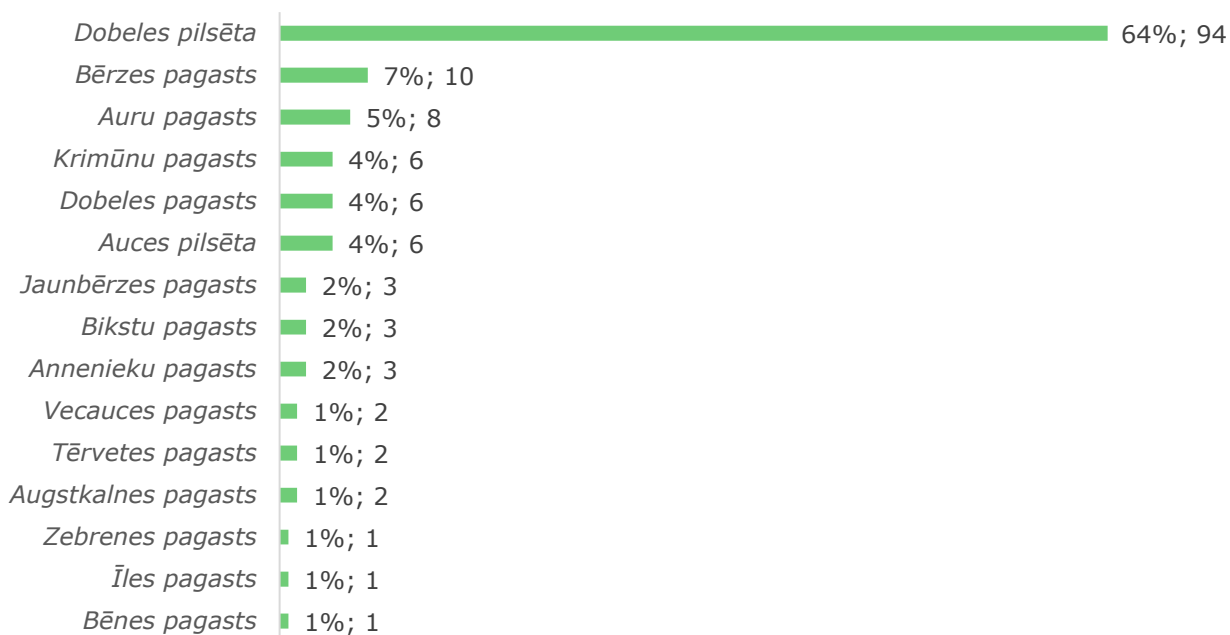
Vairums no aptaujas dalībniekiem bija vecumā 35 – 49 gadi (41%), tam sekoja respondenti 50 – 64 gadu vecumā (34%) un respondenti 19 – 34 gadu vecumā (22%). Aptaujā nav piedalījušies jaunieši, kuri būtu jaunāki par 19 gadiem.

Attēls 8: Respondentu vecums (skaits un % no visiem respondentiem)

3.2. Dzīvesvieta

Vairums aptaujas dalībnieki (67%) norādījuši, ka dzīvo Dobeles pilsētā. Aptaujā nav piedalījies neviens respondents no Bukaišu pagasta, Lielauces pagasta, Naudītes pagasta, Penkules pagasta, Ukru pagasta un Vītiņu pagasta.

Attēls 9: Respondentu dzīvesvieta (% no visiem respondentiem un skaits)

Respondentu profils **jāņem vērā kopējā rezultātu interpretācijā**, jo vairums respondentu dzīvo Dobeles pilsētā.

4. Secinājumi par rezultātiem

Kopumā iedzīvotāju drošības sajūta Dobeles novadā **vērtējama kā laba**. 77% no visiem respondentiem, kuri piedalījušies aptaujā, novērtējuši savu drošības sajūtu 7-10 punktu apmērā, kur 10 punkti nozīmē justies pilnībā droši. Tikai daži respondenti snieguši vērtējumu 1-4 punktu apmērā, norādot, ka vispār nejūtas droši vai tuvu tam.

Iemesli, kas mazina iedzīvotāju drošības sajūtu, ir dažādi. Tie saistīti gan ar nepilnīgu publisko ārtelpu (piemēram, apgaismojuma trūkums), gan sabiedrības uzvedību (piemēram, atrašanās alkohola reibumā publiskās vietās, agresīva automašīnas vadīšana), gan arī ierobežoto pašvaldības policijas kapacitāti. Kā galvenos faktorus, kas varētu uzlabot kopējo drošības sajūtu novada teritorijā, iedzīvotāji visbiežāk min:

- 1) pašvaldības policijas pieejamību un regulāras patruļas,
- 2) videonovērošanas kameru izvietojumu,
- 3) drošu infrastruktūru un apkārtējo vidi.

Respondenti identificējuši vairākas vietas gan Dobeles pilsētā, gan Auces pilsētā, gan citviet novada teritorijā, kur tie nejūtas droši. Iemesli tam, ka tie nejūtas droši, lielā mērā saistīti ar jau augstāk minētajiem faktoriem. Īpaši bieži norādīts uz apgaismojuma trūkumu, sabiedriskām vietām, kurās pulcējas cilvēki alkohola reibumā, nomaļām vietām pilsētas teritorijā, neapsaimniekotiem īpašumiem, kā arī stāvlaukumiem, kuros notiek neatļautas automašīnu sacensības un sabiedriskā miera traucēšana.

Aptaujā noskaidrots, ka **visvairāk iedzīvotāji dotu priekšroku iespējai zvanīt uz vienoto pašvaldības tālruni**, lai informētu par nekārtībām vai citām problēmām novadā. Tam sekotu iespēja iesniegt ziņojumu īsziņas formātā vai izmantojot viedtālruna aplikāciju. Retāk cilvēki izvēlētos informēt pašvaldību e-pasta veidā vai aizpildot ziņojuma formu pašvaldības mājaslapā. Kopumā secināms, ka vienots bezmaksas tālrunis varētu būt pieprasīts no iedzīvotāju puses, ja tiks nodrošināta atbilstoša iedzīvotāju informēšana par šādu saziņas veidu. Svarīgi būtu nodrošināt arī citus alternatīvus ziņošanas veidus (īpaši tādām problēmām, kuras varētu nebūt steidzami risināmas). 90% respondentu norādījuši, ka pašvaldību informētu tādos gadījumos, ja saskartos ar sabiedriskās kārtības problēmām un huligānismu. Salīdzinoši daudz respondentu norādījuši, ka ziņotu par vides piesārņojuma problēmām (70%) un avārijas situācijām centralizētajos inženiertehniskajos tīklos (57%).

Sabiedriskās kārtības un drošības joma **jāattīsta integrēti ar publisko ārtelpu**, ņemot vērā to, ka tās kvalitātei ir tieša ietekme uz iedzīvotāju drošības sajūtu. Tāpat secināms, ka iedzīvotāji vēlas un var identificēt dažādas vietas publiskajā ārtelpā, kurām būtu jāpievērš lielāka uzmanība ikdienas patruļās un potenciāli jāuzstāda videonovērošanas kameras. Saziņā ar iedzīvotājiem būtiski nodrošināt atgriezenisko saiti par ziņojumu izpildes progresu, lai uzlabotu kopējo novada teritorijas pārvaldību un iedzīvotāju iesaisti savas teritorijas attīstībā.